

Határozatok Tára

PAOLO MENGOZZI
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2017. szeptember 12.¹

C-291/16. sz. ügy

Schweppes SA
kontra
Red Paralela SL,
Red Paralela BCN SL, korábban Carboneiques Montaner SL,
a következők részvételével:
Orangina Schweppes Holding BV,
Schweppes International Ltd,
Exclusivas Ramirez SL

(a Juzgado de lo Mercantil no 8 de Barcelona [barcelonai 8. sz. kereskedelmi bíróság, Spanyolország]
által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok közelítése – Védjegyek – 2008/95/EK irányelv – A 7. cikk
(1) bekezdése – A védjegyoltalom kimerülése – Párhuzamos oltalmú védjegyek – Védjegyek átruházása
az Európai Gazdasági Térség (EGT) területének egy részén”

1. Több mint 20 évvel az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) (a továbbiakban: IHT-ítélet) után, ismét a védjegyoltalom kimerülésével kapcsolatban terjesztenek a Bíróság elé előzetes döntéshozatal iránti kérdéseket, azonos eredetű, az Európai Gazdasági Térség (EGT) több államában fennálló, párhuzamos védjegyjogok önkéntes megosztásával kapcsolatban. A Bíróságnak ebben az összefüggésben kell újra elgondolkodnia a védjegyhez fűződő jogok és az áruk szabad mozgása közötti egyensúlyról.

2. A jelen ügy tárgyát képező előzetes döntéshozatal iránti kérelem többek között a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv² 7. cikke (1) bekezdésének, valamint az EUMSZ 36. cikknek az értelmezésére vonatkozik.

3. E kérelmet a Schweppes SA spanyol társaság által a Red Paralela SL és a Red Paralela BCN SL (korábban: Carboneiques Montaner SL) (a továbbiakban együtt: Red Paralela társaságok) ellen, az utóbbiak által a SCHWEPPES védjeggyel ellátott, Egyesült Királyságból származó palackozott üdítőitalok Spanyolországba történő importálása miatt indított jogvita keretében terjesztették elő.

¹ Eredeti nyelv: francia.

² HL 2008. L 299., 25. o. A 2008/95 irányelvet 2019. január 15-i hatállyal helyezi hatályon kívül a – 2016. január 12-én hatályba lépett – a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 336., 1. o.), amelynek 15. cikke lényegében megfelel a 2008/95 irányelv 7. cikkének.

Az alapügy, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

4. A SCHWEPPES védjegy eredete az 1783-as évre vezethető vissza, amikor Jacob Schuppe feltalálta a víz széndioxiddal való dúsításának első ipari eljárását, és létrejött az akkor „Schweppes's Soda Water” néven ismert ital, Genfben (Svájc) pedig megalakult a J. Schuppe & Co. társaság. Az évek során a SCHWEPPES védjegy az üdítőitalok piacán világszintű jóhírnévre tett szert.

5. Európában, az EGT valamennyi országában a „Schweppes” megjelölés – azonos vagy gyakorlatilag azonos – nemzeti szó- és ábrás védjegyek sorozataként került lajstromozásra.

6. A Cadbury Schweppes éveken át e különböző lajstromozott védjegyek kizárólagos jogosultja volt. 1999-ben az EGT tizenhárom tagállamában a The Coca-Cola Company csoportra (a továbbiakban: Coca-Cola) ruházta át a SCHWEPPES védjegyekhez fűződő jogait, míg a többi 18 államban megőrizte e jogosultságát.³ A Cadbury Schweppes-et, későbbi nevén Orangina Schweppes Group-ot (a továbbiakban: Orangina Schweppes csoport) 2009-ben a japán Suntory csoport vásárolta fel.

7. A Spanyolországban lajstromozott SCHWEPPES védjegyeknek a Schweppes International Ltd – az Orangina csoport anyavállalatának, az Orangina Schweppes Holding BV-nek az angol leányvállalata – a jogosultja. A Schweppes, az Orangina Schweppes Holding spanyol leányvállalata, e védjegyek spanyolországi használatára kizárólagos joggal rendelkezik.

8. 2014. május 29-én a Schweppes védjegybitorlási keresetet indított a Red Paralela társaságok ellen, az Egyesült Királyságból származó, SCHWEPPES védjeggyel ellátott palackozott üdítőitalok Spanyolországba történő importálása és értékesítése miatt. A Schweppes szerint e cselekmények jogellenesek, mivel az említett palackozott üdítőitalokat nem ő gyártotta és hozta forgalomba (illetve a gyártás és a forgalomba hozatal nem az ő hozzájárulásával történt), hanem a Coca-Cola, amely az Orangina Schweppes csoporttal semmiféle kapcsolatban nem áll. A Schweppes ebben az összefüggésben – a szóban forgó megjelölések és termékek azonosságára tekintettel – azt állítja, hogy a fogyasztó nincs abban a helyzetben, hogy e palackok kereskedelmi eredetét megkülönböztesse.

9. E bitorlási keresettel szemben a Red Paralela társaságok a védjegyoltalom kimerülésére hivatkoznak, amely kimerülés szerintük – a SCHWEPPES védjeggyel ellátott, az Európai Unió azon tagállamaiból származó termékek esetén, ahol a védjegy kizárólagos jogosultja a Coca-Cola – hallgatolagos beleegyezésből ered. A Red Paralela társaságok emellett azt állítják, hogy a Coca-Cola és a Schweppes International között vitathatatlanul vannak gazdasági és jogi kapcsolatok a „Schweppes” megjelölés, mint egyetemes védjegy⁴ közös használatát illetően.

3 Írásbeli észrevételeiben a Schweppes megjegyzi, hogy a SCHWEPPES védjegy Coca-Colára történő – eredetileg a Cadbury Schweppes által eltervezett – világszintű átruházása az Európai Bizottság ellenállásába ütközött, és ezen ellenállást követően került e védjegy az EGT területén megosztásra.

4 A kérdést előterjesztő bíróság előtt a Red Paralela társaságok viszontkeresetet terjesztettek elő a Schweppes, az Orangina Schweppes Holding és a Schweppes International cégekkel szemben, egyrészt az EUMSZ 101. cikk megsértése miatt, másrészt tisztességtelen verseny miatt. Később kérelmük két jogalapja közül az elsőtől elálltak, amiatt, hogy az általuk – a Comisión Nacional de los Mercados y la Competenciánál (piac-és versenyfelügyelet nemzeti bizottsága, Spanyolország) – előterjesztett panasz alapján a Schweppes-szel szemben versenyellenes magatartás gyanúja miatt jogsértési eljárás indult, amely magatartás (a gyanú szerint) abból állt, hogy e társaságok a spanyolországi független forgalmazókkal, köztük az Exclusivas Ramírez SL társasággal – amely ellen a Red Paralela társaságok szintén viszontkeresetet terjesztettek elő – arra irányuló tiltott megállapodásokat kötöttek, hogy a SCHWEPPES védjeggyel jelölt, nem e társaság által gyártott termékek Spanyolországban történő forgalmazását és értékesítését akadályozzák, valamint korlátozzák azok párhuzamos importját (S/DC/0548/15 SCHWEPPES ügyirat). 2017. június 29-én, miután a SCHWEPPES elfogadott néhány, az említett megállapodások tartalmát módosító kötelezettségvállalást, ezen eljárás jogsértés megállapítása nélkül zárult le (az eljárást lezáró határozatot a Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia honlapján, a https://cnmc.es/sites/default/files/1724145_1.pdf címen közzétették).

10. A kérdést előterjesztő bíróság által tett megállapítások szerint a jelen ügy szempontjából releváns tények a következők:

- a Schweppes International – azon tény ellenére, hogy az EGT tagállamainak csak egy részében jogosultja a párhuzamos oltalmú védjegyeknek – elősegítette a SCHWEPPES védjegy globális imázsát;
- az EGT más tagállamaiban lajstromozott, párhuzamosan fennálló védjegytalpak vonatkozásában jogosult Coca-Cola hozzájárult e globális védjegyimázs kialakításához;
- ebből a globális imázból fakad, hogy a spanyol célközönség számára megtévesztő a SCHWEPPES védjeggyel ellátott termékek kereskedelmi eredete;
- a Schweppes International felel a kifejezetten a SCHWEPPES védjegyre vonatkozó európai weblapért (www.schweppes.eu), amely nemcsak az e védjeggyel jelölt termékekre vonatkozó általános információkat tartalmaz, hanem különböző helyi oldalakra – többek között a Coca-Cola által fenntartott egyesült királysági oldalra – mutató linkeket is;
- a Schweppes International, amely a SCHWEPPES védjeggyel kapcsolatban semmiféle joggal nem rendelkezik az Egyesült Királyságban (ahol a védjegyjogosult a Coca-Cola) a weblapján magának tulajdonítja a védjegy brit eredetét;
- a Schweppes International és a Schweppes reklámjában az egyesült királysági termékek képi megjelenítését használják;
- a Schweppes International az Egyesült Királyságban a közösségi hálókön a SCHWEPPES védjeggyel ellátott termékek tekintetében promóciót folytat, és azokról információkat szolgáltat a vásárlóközönségnek;
- a Schweppes International által értékesített, SCHWEPPES védjegyet viselő termékek megjelenítése nagyon hasonló az ugyanezen, egyesült királyságból származó védjeggyel ellátott termékekhez, sőt, bizonyos tagállamokat, például a Dán Királyságot és a Holland Királyságot tekintve pedig azzal azonos;
- az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező Schweppes International, valamint a Coca-Cola az Egyesült Királyság területén békésen megférnek egymás mellett;
- a párhuzamos oltalmú védjegyek egy részének 1999-ben a Coca-Colára történt átruházását követően az EGT-beli SCHWEPPES védjegyek két jogosultja – saját területeiket illetően – egymással párhuzamosan, ugyanazon termékekre vonatkozóan azonos, illetve hasonló, újabb SCHWEPPES védjegyek (mint amilyen például a SCHWEPPES ZERO védjegy) lajstromozását kérelmezte;
- jóllehet Hollandiában a párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultja a Schweppes International, ebben az országban a védjegyhez fűződő használati jogok (nevezetesen a gyártás, a palackozás és a termékértékesítés) – védjegyengedélyesi minőségben – a Coca-Colát illetik;
- a Schweppes International nem tiltakozik az ellen, hogy a védjeggyel ellátott, Egyesült Királyságból származó termékeket több olyan EGT-tagállamban, ahol ő a SCHWEPPES védjegy jogosultja (mint például Németországban és Franciaországban), interneten értékesítik. E védjeggyel ellátott termékeket egyébiránt az EGT egész területén értékesítik közvetítő honlapokon keresztül, tekintet nélkül azok eredetére;

- a Coca-Cola – a védjegyhez fűződő jogai alapján – nem tiltakozott az ellen, hogy a Schweppes International a „Schweppes” szóelemet tartalmazó közösségi formatervezési minta lajstromozását kérte.

11. E körülmények között a Juzgado de lo Mercantil n° 8 de Barcelona (barcelonai 8. sz. kereskedelmi bíróság, Spanyolország) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Összeegyeztethető-e az [EUMSZ 36. cikkel] és a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint [a 2015/2436 irányelv] 15. cikkének (1) bekezdésével, hogy valamely, egy vagy több tagállamra kiterjedő oltalommal rendelkező védjegy jogosultja megakadályozza a védjegyével azonos vagy azzal gyakorlatilag azonos, harmadik személy védjegyével megjelölt, más tagállamból származó termékek párhuzamos importját vagy forgalomba hozatalát, ha az említett jogosult a védjegy globális imázsát erősítette, amely eredetileg azon tagállamhoz társítható, amelyből az általa megtiltani kívánt behozatal tárgyát képező termékek származnak?
- 2) Összeegyeztethető-e az [EUMSZ 36. cikkel] és [a 2008/95 irányelv] 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint [a 2015/2436 irányelv] 15. cikkének (1) bekezdésével a védjeggyel ellátott terméknek az Európai Unión belül oly módon történő értékesítése, hogy eközben – közismert védjegyről lévén szó – a bejegyzett védjegyjogosultak az EGT egészén belül egy globális védjegyimázst tartanak fenn, amely az átlagfogyasztó képzetében összetéveszthetőséget eredményez a termék kereskedelmi származását illetően?
- 3) Összeegyeztethető-e az [EUMSZ 36. cikkel] és a [2008/95 irányelv] 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint [a 2015/2436 irányelv] 15. cikkének (1) bekezdésével, hogy a különböző tagállamokra kiterjedő oltalommal rendelkező, azonos vagy hasonló nemzeti védjegyek jogosultja tiltakozzon egy olyan tagállamba történő behozatal ellen, ahol ő a védjegy jogosultja, és olyan termékek behozataláról van szó, amelyeket az övével azonos vagy hasonló védjeggyel jelöltek meg és olyan tagállamból származnak, amelyben nem rendelkezik védjegyjogosultsággal, ha legalább valamely másik tagállamban, ahol ő a védjegyjogosult, kifejezett vagy hallgatólagos hozzájárulását adta ugyanezen termékek behozatalához?
- 4) Összeegyeztethető-e a [2008/95 irányelv] 7. cikkének (1) bekezdésével és [a 2015/2436 irányelv] 15. cikkének (1) bekezdésével, valamint az [EUMSZ 36. cikkel], hogy valamely tagállamra kiterjedő oltalommal rendelkező X védjegy A jogosultja tiltakozzon az e védjeggyel megjelölt termékek behozatalával szemben, ha e termékek olyan másik tagállamból származnak, ahol az X védjeggyel azonos védjegyet a forgalmazó B védjegyjogosult javára vették lajstromba, és:
 - az A és B védjegyjogosult is intenzív, de nem kifejezetten függőségi viszonytal jellemezhető, kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat tart fenn az X védjegy együttes használata érdekében;
 - az A és B védjegyjogosult is összehangolt stratégiával rendelkezik a védjegyek tekintetében, tudatosan erősítve a célközönség felé egy egységes és globális védjegymegjelenítést vagy arculatot; illetve
 - az A és B védjegyjogosult is intenzív, de nem kifejezetten függőségi viszonytal jellemezhető, kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat tart fenn az X védjegy együttes használata érdekében, és ezenkívül a védjegyek tekintetében összehangolt stratégiával rendelkeznek, tudatosan erősítve a célközönség felé egy egységes és globális védjegymegjelenítést vagy arculatot?”

12. A Bíróság előtt írásbeli észrevételeket a Schweppes, a Red Paralela társaságok, a Schweppes International, az Orangina Schweppes Holding, a görög és a holland kormány, valamint a Bizottság terjesztett elő.

13. A Schweppes, a Red Paralela társaságok, a Schweppes International, az Orangina Schweppes Holding és a Bizottság szóbeli észrevételeiket a 2017. május 31-i tárgyaláson adták elő.

Elemzés

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságáról

14. A Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding elsődlegesen azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságát.

15. Elsőként arra hivatkoznak, hogy a ténybeli kontextusnak a kérdést előterjesztő bíróság általi bemutatása nemcsak nyilvánvaló hibákban szenved,⁵ de hiányos is, mivel a Schweppes és a Schweppes International álláspontját – a védelemhez való joguk megsértésével – szándékosan és önkényesen kihagyták.⁶

16. E tekintetben emlékeztetek rá, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikkben szereplő előzetes döntéshozatali eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy konkrét tényállásának megállapítása és megítélése kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik.⁷ Ennek keretében a kérdést előterjesztő bíróság által közölt ténybeli és jogi helyzet figyelembevételével a Bíróság kizárólagos feladata az, hogy az uniós jog értelmezéséről vagy érvényességéről határozzon annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság rendelkezésére bocsássa az utóbbi előtt folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez hasznos elemeket.⁸ Következésképpen azon ténybeli elemek alapján kell megválaszolni a Juzgado de lo Mercantil n° 8 de Barcelona (barcelonai 8. számú kereskedelmi bíróság) által feltett kérdéseket, amely elemeket az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában megjelölt.

17. Másodszor, a Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding úgy érvelnek, hogy előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések absztraktak, valamint általános és hipotetikus megállapításokon alapulnak. A Bíróság számára így lehetetlen lenne a kérdések szükségességéről és jelentőségéről értékelést adni.

18. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek keretében az előbbi az utóbbiak számára az uniós jog olyan értelmezését nyújtja, amely szükséges az előttük folyamatban lévő ügyek eldöntéséhez.⁹ Ezen együttműködés keretében az ügyben eljáró nemzeti bíróság a legalkalmasabb arra, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel ítéletének meghozatala szempontjából megítélje mind az előzetes

5 A Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding többek között nem ismerik el, hogy gazdasági és jogi kapcsolat, különösen gazdasági és/vagy jogi függőségi kapcsolat van az Orangina Schweppes és a Coca-Cola között; hogy a Coca-Cola által gyártott termékek, egy, az Orangina Schweppes csoporthoz tartozó egyik domain alatt kezelt valamely honlapon megjelenének; azt sem ismerik el, hogy ez utóbbi cég az Egyesült Királyság területén feljogosított lenne a SCHWEPPESES védjegyet illetően; hogy a Coca-Cola által gyártott termékeket használ intézményes reklámjaiban; hogy az ipari tulajdonhoz fűződő jogait a piacon nem védi és a fogyasztók szemében összetéveszthetőségre ad okot; valamint hogy Coca-Colával az ipari tulajdonhoz fűződő jogainak lajstromozását illetően összehangolt politikát folytat.

6 E tekintetben a Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding megjegyzi, hogy a Schweppes az előzetes döntéshozatalra utaló határozattal szemben jogi aktus megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság elfogadhatatlannak minősített, és amelyet végső soron *recurso de amparo*-val (alkotmányjogi panasszal) lehet megtámadni a Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság, Spanyolország) előtt.

7 Lásd többek között: 2012. október 25-i Rintisch ítélet (C-553/11, EU:C:2012:671, 15. pont), valamint legutóbb 2016. július 28-i Kratzer ítélet (C-423/15, EU:C:2016:604, 27. pont).

8 Lásd többek között: 2006. november 9-i Chateignier ítélet (C-346/05, EU:C:2006:711, 22. pont), valamint legutóbb 2016. július 28-i Kratzer ítélet (C-423/15, EU:C:2016:604, 27. pont).

9 Lásd ebben az értelemben többek között: 1992. július 16-i Meilicke ítélet (C-83/91, EU:C:1992:332, 22. pont); 2012. november 27-i Pringle ítélet (C-370/12, EU:C:2012:756, 83. pont); 2013. október 24-i Stoilov i Ko ítélet (C-180/12, EU:C:2013:693, 36. pont).

döntéshozatal szükségességét, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét.¹⁰ Mindazonáltal szükség esetén a Bíróság – saját hatáskörének vizsgálatához – köteles azokat a körülményeket vizsgálni, amelyek között a nemzeti bíróság hozzá fordult, és különösképpen köteles megállapítani, hogy az uniós jog kért értelmezése kapcsolatban áll-e az alapjogvita tényállásával és tárgyával, annak érdekében, hogy a Bíróság ne legyen kénytelen általános vagy hipotetikus kérdésekkel kapcsolatos tanácsadó véleményeket adni.¹¹

19. Jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és a Schweppes által benyújtott dokumentumokból sem tűnik úgy, hogy az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdések nyilvánvalóan nem állnak kapcsolatban az alapjogvita tényállásával és/vagy tárgyával. Ilyen kapcsolat megléte egyébiránt nem tagadható kizárólag az eljárásban részes valamelyik fél – a kérdést előterjesztő bíróság által kifejtett megállapítások megalapozottságára vonatkozó – állítása alapján.

20. Végül a Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding azt állítják a Bíróságnak a védjegyhez fűződő jogokkal kapcsolatos megalapozott és következetes ítélkezési gyakorlatára figyelemmel, hogy az Unió jogának a kérdést előterjesztő bíróság által keresett értelmezése az „acte clair” körébe tartozik. Emiatt nem volt szükséges a Bírósághoz fordulni, és azt kell megállapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

21. E tekintetben hangsúlyozom, hogy a Bíróságnak már volt alkalma rá, hogy kimondja, hogy az a körülmény, hogy egy előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy az nem hagy az 1982. október 6-i Cilfit és társai ítélet (283/81, EU:C:1982:335) értelmében semmiféle észszerű kétséget, semmi esetre sem akadályozza meg a nemzeti bíróságot abban, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesszen a Bíróság elé,¹² és nem fosztja meg a Bíróságot attól a hatáskörtől, hogy az ilyen kérdésekről határozzon.¹³ Egyébiránt az 1982. október 6-i Cilfit és társai ítéletből (283/81, EU:C:1982:335) eredő ítélkezési gyakorlat kizárólag a nemzeti bíróság feladatává teszi annak értékelését, hogy az uniós jog helyes alkalmazása olyan nyilvánvaló-e, hogy az minden észszerű kétséget kizár, és azt, hogy ennek következtében úgy döntsön, hogy eltekint attól, hogy az uniós jog értelmezésével kapcsolatban előtte felmerült kérdést a Bíróság elé terjessze¹⁴ és azt saját felelősségi körében rendezze.¹⁵

22. A fenti megfontolásokra tekintettel azt kell megállapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az ügy érdeméről

23. A kérdést előterjesztő bíróság négy kérdésével lényegében arra szeretne választ kapni, hogy az EUMSZ 36. cikkel és a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével¹⁶ összeegyeztethető-e, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban leírt körülmények között az, ha a védjegyjogosultnak a védjegy lajstromozása szerinti tagállam joga által biztosított kizárólagos jogosultságára egy tagállami védjegy engedélyese hivatkozik azért, hogy tiltakozzon valamely más tagállamból származó, azonos védjeggyel

10 Lásd ebben az értelemben többek között: 1992. július 16-i Lourenço Dias ítélet (C-343/90, EU:C:1992:327, 15. pont); 2006. február 21-i Ritter-Coulais ítélet (C-152/03, EU:C:2006:123, 14. pont); 2013. október 24-i Stoilov i Ko ítélet (C-180/12, EU:C:2013:693, 37. pont); 2016. július 28-i Association France Nature Environnement ítélet (C-379/15, EU:C:2016:603, 46. pont).

11 Lásd ebben az értelemben többek között: 1981. december 16-i Foglia ítélet (244/80, EU:C:1981:302, 18. és 21. pont); 2003. szeptember 30-i Inspire Art ítélet (C-167/01, EU:C:2003:512, 45. pont); 2013. október 24-i Stoilov i Ko ítélet (C-180/12, EU:C:2013:693, 38. pont).

12 Lásd ebben az értelemben: 1982. október 6-i Cilfit és társai ítélet (283/81, EU:C:1982:335, 15. és azt követő pontok).

13 2008. szeptember 11-i UGT-Rioja és társai ítélet (C-428/06–C-434/06, EU:C:2008:488, 42. és 43. pont).

14 Lásd: 2005. szeptember 15-i Intermodal Transports ítélet (C-495/03, EU:C:2005:552, 37. pont), valamint 2015. szeptember 9-i X és van Dijk ítélet (C-72/14 és C-197/14, EU:C:2015:564, 58. pont).

15 2015. szeptember 9-i X és van Dijk ítélet (C-72/14 és C-197/14, EU:C:2015:564, 58. pont).

16 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem kérdéseiben szintén felvetett 2015/2436 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése az alapügy tényállására nem alkalmazható.

ellátott termékek saját tagállamába irányuló behozatala és/vagy értékesítése ellen, ahol ennek a védjegynek, amely korábban azon csoport tulajdonát képezte, amelyhez mind a behozatali ország védjegyjogosultja, mind a védjegyhez fűződő jogok engedélyese is tartozik, egy harmadik – arra átruházással jogot szerző – fél a jogosultja.

24. E kérdéseket a következőkben együttesen vizsgálom. Ennek érdekében először felidézem a védjegyoltalom kimerülésével kapcsolatban az ítélkezési gyakorlat által megállapított elveket, ideértve az ugyanazon jogosulttól származó, megosztott, az EGT több országában párhuzamosan fennálló védjegyoltalom esetét is. Ezt követően azt a módot fogom elemezni, ahogyan ezek az elvek az alapügyhöz hasonló körülmények között alkalmazhatók. Végül ezen elemzés alapján a kérdést előterjesztő bíróság által felvetett kérdésekre javaslok majd választ adni.

A védjegyoltalom kimerülése

25. A tagállamok jogszabályai – főszabály szerint – elismerik a védjegyjogosult azon jogát, hogy a védjeggyel ellátott termék harmadik személyek által történő behozatala és értékesítése ellen tiltakozzon.¹⁷ Amennyiben e termékek egy másik tagállamból származnak, e jog gyakorlása az áruk szabad áramlását korlátozza. Mivel az ipari és kereskedelmi tulajdon védelmének indokai igazolják, az ilyen korlátozás az EUMSZ 36. cikk első mondatának hatálya alá tartozik, és ennél fogva megengedett már amennyiben – e cikk második mondata alapján – nem képezi „önkéntes megkülönböztetés” vagy „a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközét”.

26. Az uniós jogba az ítélkezési gyakorlat által bevezetett és a 89/104 első irányelv¹⁸ 7. cikkének (1) bekezdésében, majd a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében, végül a 2015/2436 irányelv¹⁹ 15. cikkének (1) bekezdésében kodifikált védjegyoltalom kimerülésének elve a tagállamok által elismert kizárólagos jogok terjedelmét tágítja ki, azzal a céllal, hogy elkerülhető legyen, hogy e jogokat oly módon gyakorolják, ami a nemzeti piacok feltagolódása révén a belső piac felosztásához vezet.

27. A védjegy területi jellege és az áruk szabad áramlása közötti egyensúlyra figyelemmel, ez az elv azt feltételezi, hogy ha a védjeggyel jogszerűen ellátott terméket az Unióban (tágabban: az EGT-ben) a védjegyjogosult hozzájárulásával hozták forgalomba, vagy ott azt ő maga hozta forgalomba, akkor e termék későbbi forgalmazása ellen – kizárólagos jogára hivatkozással – nem léphet fel.

28. Ennek első megfogalmazása az 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper (16/74, EU:C:1974:115)²⁰ ítéletben történt. Ebben az ítéletben a Bíróság mindenekelőtt arra hívja fel a figyelmet, hogy bár a Szerződés nem érinti a tagállamok ipari és kereskedelmi tulajdonnal kapcsolatos jogszabályai által elismert jogok fennállását, a Szerződés tilalmának hatálya e jogok gyakorlását mindazonáltal érintheti.²¹ Ezután a Bíróság pontosítja, hogy „mivel kivételt képez a [belső] piac egyik alapelve alól, az [EUMSZ] 36. cikk az eltéréseket csak akkor engedi meg, ha ezek az eltérések az e tulajdon különös tárgyát képező jogok oltalma által igazoltak”²². Rámutat továbbá arra, hogy a védjegyek területén, a kereskedelmi tulajdon speciális célja különösen az, „hogy a jogosultnak

¹⁷ Emlékeztetni kell rá, hogy a védjegyoltalomra vonatkozó szabályok és a védjegyjogosultat az Unióban megillető jogosultságok teljes mértékben harmonizáltak. E vonatkozásban lásd: a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) tekintetében: 2010. június 3-i Coty Prestige Lancaster Group ítélet (C-127/09, EU:C:2010:313, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 1998. július 16-i Silhouette International Schmied ítélet (C-355/96, EU:C:1998:374, 25. és 29. pont).

¹⁸ Lásd jelen indítvány 17. lábjegyzetét.

¹⁹ Lásd még [az európai uniós] védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2009. L 78., 104. o.). 13. cikkének (1) bekezdését, valamint a 2017. október 1-jétől a 207/2009 rendelet helyébe lépő, az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.) 15. cikkének (1) bekezdését.

²⁰ Ugyanezt elvet a szerzői joggal szomszédos jogok kapcsán már megfogalmazta az 1971. június 8-i Deutsche Grammophon Gesellschaft ítélet (78/70, EU:C:1971:59, 12. pont). A szabadalmak vonatkozásában lásd: 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet (15/74, EU:C:1974:114, 10–12. pont).

²¹ Lásd: 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet (16/74, EU:C:1974:115, 6. pont).

²² Lásd: 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet (16/74, EU:C:1974:115, 7. pont).

kizárólagos jogot biztosítson a védjegy használatára, a termék elsőként történő forgalomba hozatalára, és az azon versenytársakkal szembeni védekezésre, akik a védjeggyel jogosulatlanul jelölt termékek árusítása révén megpróbálnak visszaélni a védjegy piaci helyzetével és hírnevével”²³. E speciális célra figyelemmel a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a valamely tagállam által, annak ipari és kereskedelmi tulajdonnal kapcsolatos jogszabályai által a védjegyjogosult számára elismert jogból eredő azon akadály, hogy (e jogosult) tiltakozhat a védjeggyel jelölt termék behozatala ellen, „nem igazolható, ha a termék, abban az országban, amelyikből importálják, a védjegyjogosult által, vagy az ő hozzájárulásával, jogszerűen került a piacra, és így nem lehet szó visszaélésről vagy védjegybitorlásról”²⁴. Ellenkező esetben a Bíróság szerint a védjegyjogosultnak „lehetősége lenne a nemzeti piacok elszigetelésére, és arra, hogy így korlátozást valósítson meg a tagállamok közötti kereskedelem, anélkül, hogy ilyen korlátozás szükséges lenne a védjegyhez fűződő kizárólagos joga lényeges tartalmának biztosításához”.²⁵ Másként fogalmazva, ebben az esetben a kereskedelem „igazolatlan akadályokat szenved el”²⁶.

29. A védjegyoltalom kimerülésének elve két feltétel együttes meglétét követeli meg, egyrészt azt, hogy a védjeggyel ellátott terméket az EGT területén forgalomba hozzák, másrészt hogy a védjegyjogosult e forgalomba hozatalhoz – ha azt közvetlenül nem ő maga végezte – a hozzájárulását adja. A védjegyjogosult kizárólagos jogára vonatkozó ezen elv által megállapított korlátozások tükrében kiemelhető, hogy a Bíróság ezen elv alkalmazásának feltételeit szigorúan értelmezi.

30. Az említett két feltétel közül az elsőket illetően, a Bíróság a 89/104 első irányelv 7. cikkének (1) bekezdésének értelmezése során úgy ítélte meg, hogy e rendelkezés értelmében csak akkor van szó „forgalomba hozatalról”, ha a védjeggyel ellátott termékek ténylegesen eladásra kerülnek, mivel az csak az ilyen átruházásra irányuló aktus teszi lehetővé a védjegyjogosult számára a „védjegy gazdasági értékének realizálását”, harmadik személyek számára pedig „a védjeggyel ellátott termékekkel való rendelkezés jogának” megszerzését.²⁷

31. A második, a védjeggyel ellátott termékek védjegyjogosult általi forgalomba hozatalára vonatkozó feltételt illetően a Bíróság – ugyancsak a 89/104 első irányelv 7. cikke (1) bekezdésének értelmezése kapcsán – pontosította, hogy a forgalomba hozatalhoz történő hozzájárulás a védjegyoltalom kimerülésének „meghatározó eleme”,²⁸ és ennél fogva azt oly módon kell kifejezésre juttatni, hogy „abból egyértelműen kiderüljön az e jogról való lemondás szándéka”²⁹.

32. E szándék általában a hozzájárulás kifejezett megfogalmazásából ered.³⁰ Mindazonáltal, amint azt a Bíróság a 2009. október 15-i Makro Zelfbedieningsgroothandel és társai ítéletében (C-324/08, EU:C:2009:633, 23. pont) elismerte, az áruk szabad mozgásának védelméből eredő követelmények annak megállapítására vezették a Bíróságot, hogy e szabály „még kiigazítható”.

23 Lásd: 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet (16/74, EU:C:1974:115, 8. pont).

24 Lásd: 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet (16/74, EU:C:1974:115, 10. pont).

25 Lásd: 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet (16/74, EU:C:1974:115, 11. pont).

26 Lásd: Jacobs főtanácsnok Bristol-Myers Squibb és társai egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-427/93, C-429/93, C-436/93, C-71/94 és C-232/94, EU:C:1995:440, 60. és 61. pont).

27 Lásd: 2004. november 30-i Peak Holding ítélet (C-16/03, EU:C:2004:759, 40. és 42. pont). Lásd még: 2011. július 14-i Viking Gas ítélet (C-46/10, EU:C:2011:485, 32. pont).

28 Ilyen hozzájárulásnak minősül a termék – maga a védjegyjogosult által történő – első forgalomba hozatala (eladás vagy a tulajdon más aktussal történő átruházása). Ebben az esetben a kimerülés egyedül e forgalomba hozatal hatásaként megvalósul, és a annak nem feltétele, hogy a védjegyjogosult jóváhagyja a termékek további kereskedelmét; lásd: 2004. november 30-i Peak Holding ítélet (C-16/03, EU:C:2004:759, 52. és 53. pont).

29 Lásd: 2009. április 23-i Copad ítélet (C-59/08, EU:C:2009:260, 42. pont); 2009. október 15-i Makro Zelfbedieningsgroothandel és társai ítélet (C-324/08, EU:C:2009:633, 22. pont).

30 Lásd: 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 46. pont); 2009. április 23-i Copad ítélet (C-59/08, EU:C:2009:260, 42. pont).

33. Így egyrészt a Bíróság egyrészt úgy ítélte meg, hogy a védjegyhez fűződő kizárólagos jog kimerülése akkor is bekövetkezik, ha az áruk forgalmazását *olyan személy végzi, aki gazdaságilag kapcsolatban áll* a védjegyjogosulttal, ilyen például többek között az engedélyes.³¹ Ezt az esetet jelen indítványban alább fogom megvizsgálni.

34. Másrészt, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a védjegyhez fűződő kizárólagos jogról való lemondás szándéka még abban az esetben is következhet a jogosult hallgatóságos hozzájárulásából, ha a szóban forgó árukat az EGT-n belül első ízben olyan személy hozta forgalomba, aki a védjegyjogosulttal nem áll gazdasági kapcsolatban, és a védjegyjogosult nem adta kifejezett hozzájárulását, mivel ezen hozzájárulásra következtetni lehet a 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617)³² 46. pontjában foglalt szempontok alapján.

35. Ebben az ítéletben – amely a védjeggyel ellátott termékeknek az EGT területén kívül történt első forgalomba hozatalának esetével foglalkozik, de amelynek általános hatályát elismerte a 2009. október 15-i Makro Zelfbedieningsgroothandel és társai ítélet (C-324/08, EU:C:2009:633, 26. és azt követő pontok) – a Bíróság pontosította, hogy valamely védjegy jogosultjának az EGT belüli forgalmazáshoz adott hozzájárulása lehet hallgatóságos, amennyiben e hozzájárulásra lehet következtetni olyan megelőző tényezők vagy körülmények alapján, amelyek e forgalomba hozatal megelőzően, azzal egyidejűleg vagy azt követően állnak fenn, és amelyek a nemzeti bíróság álláspontja szerint egyértelműen arra utalnak, hogy a jogosult kizárólagos jogáról lemondott.³³

36. Ugyanezen ítélet 53–58. pontjában a Bíróság ezt kiegészítette azzal, hogy azon tényezőknek, amelyeket a hallgatóságos hozzájárulás megállapítása során vesznek figyelembe, egyértelműen utalniuk kell arra, hogy a védjegyjogosult lemondott kizárólagos jogának érvényesítéséről, különösen pedig e hallgatóságos hozzájárulás nem következhet a védjegyjogosult pusztán hallgatásából.³⁴ E vonatkozásban a Bíróság pontosította, hogy a hallgatóságos hozzájárulás nem következhet, többek között, „abból, hogy a védjegyjogosult nem közölte az EGT-n kívül forgalomba hozott áru minden további vevőjével, hogy ellenzi az EGT-n belüli forgalomba hozatal; abból, hogy az áruk nincsenek ellátva az EGT-ben történő forgalomba hozatal tilalmára vonatkozó jelzéssel; abból a körülményből, hogy a védjegyjogosult a védjeggyel ellátott áruk tulajdonjogát anélkül ruházta át, hogy szerződéses tilalmat kötött volna ki, és hogy a szerződésre alkalmazandó jog szerint az átruházott tulajdonjog – szerződéses tilalom hiányában – korlátlan továbbértékesítésre vonatkozó jogot foglal magában, vagy legalábbis arra vonatkozó jogot, hogy az árukat később az EGT-ben forgalmazni lehet.”³⁵

37. E hozzájárulás célját illetően a Bíróság pontosította, hogy ez utóbbi csak a védjeggyel ellátott áruk „továbbértékesítését” érinti, amelynek következtében a védjegyjog kimerülésének elve csak az érintett termékek meghatározott példányai vonatkozásában merül fel, a védjegyjogosult pedig bármikor megtilthatja a védjegy használatát azon példányokra nézve, amelyek első forgalomba hozatalára a hozzájárulása nélkül került sor.³⁶

31 Lásd ebben az értelemben: 1994. június 22-i IHT International Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261, 34. pont); 2009. április 23-i Copad ítélet (C-59/08, EU:C:2009:260, 43. pont); valamint 2009. október 15-i Makro Zelfbedieningsgroothandel és társai ítélet (C-324/08, EU:C:2009:633, 24. pont).

32 Lásd: 2009. október 15-i Makro Zelfbedieningsgroothandel és társai ítélet (C-324/08, EU:C:2009:633, 25. pont); 2010. június 3-i Coty Prestige Lancaster Group ítélet (C-127/09, EU:C:2010:313, 37. pont).

33 Lásd: 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 46. pont), ahogyan azt a 2009. október 15-i Makro Zelfbedieningsgroothandel és társai ítélet pontosította (C-324/08, EU:C:2009:633, 35. pont és rendelkező rész).

34 Lásd még: 2009. október 15-i Makro Zelfbedieningsgroothandel és társai ítélet (C-324/08, EU:C:2009:633, 19. pont).

35 Lásd: 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 60. pont); 2010. június 3-i Coty Prestige Lancaster Group ítélet (C-127/09, EU:C:2010:313, 39. pont). Ugyanígy a Bíróság szerint a vonatkozó nemzeti jog szabályainak alkalmazására nem lehet hivatkozni annak érdekében, hogy a védjegyjogosult hallgatásának kizáró hatást tulajdonítsanak, lásd: 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet (C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, 65. pont).

36 Lásd: 1999. július 1-jei Sebago és Maison Dubois ítélet (C-173/98, EU:C:1999:347, 19. és 20. pont).

38. Végül, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már többször megállapította, hogy az Unió védjegyekről szóló irányelveinek a védjegyvoltalom kimerülését megfogalmazó rendelkezéseit a Szerződésnek az áruk szabad áramlására vonatkozó szabályainak fényében kell értelmezni.³⁷

A védjegyvoltalom kimerülése a közös eredetű, párhuzamosan fennálló, kizárólagos jogok megosztása esetében

39. A Bíróság eddig háromszor szembesült azzal a kérdéssel, hogy egy több tagállamban lajstromozott – eredetileg ugyanazon személyhez tartozó és utóbb akár önkéntesen, akár hatósági kényszerintézkedésekkel megosztott – védjegy jogosultja azon a területen, amelyre e joga kiterjed, megakadályozhatja-e ugyanazon védjeggyel megjelölt termékek behozatalát vagy azon tagállamban történő forgalomba hozatalát, ahol a védjegynek egy harmadik fél a jogosultja.

40. Amint arra a fentiekben már utaltam, a védjegyekre vonatkozó jogkimerülés elvét megfogalmazó 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet (16/74, EU:C:1974:115) megelőzően kihirdetett, 1974. július 3-i Van Zuylen ítélet (192/73, EU:C:1974:72) alapjául szolgáló ügyben, a HAG védjegyhez fűződő jogait a jogosult német HAG AG társaság, Belgium és Luxemburg vonatkozásában 1935-ben átengedte a belga Café Hag SA leányvállalatának. A Café Hagnak a belga hatóságok által ellenséges vagyonként lefoglalt részvényeit a második világháború után harmadik személyek részére értékesítették. 1971-ben a Café Hag – a HAG védjegyhez Belgiumban és Luxemburgban fűződő – jogait átengedte a Van Zuylen Frères társaságnak, amely maga nem gyártotta a védjeggyel megjelölt termékeket, viszont azokat a Café Hagtól szerezte be. Amikor a HAG a német HAG védjeggyel ellátott árukat luxemburgi kiskereskedőknek kezdte el értékesíteni, a Van Zuylen Frères védjegybitorlási keresetet indított a tribunal d'arrondissement de Luxembourg (luxemburgi körzeti bíróság, Luxemburg) előtt, amely a Szerződésnek a kartellszabályokra és az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezései értelmezésének az alapügyben felmerült tényállásra való alkalmazásával kapcsolatban két előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést tett fel a Bíróságnak.

41. Annak megállapítását követően, hogy a Café Hag kisajátítása következtében a HAG védjegy megosztásából származó két védjegyjogosult között semmilyen jogi, pénzügyi, műszaki vagy gazdasági kapcsolat nem volt, a Bíróság elvetette az EKSZ 85. cikknek (EUMSZ 101. cikknek) az alapügy tényállására történő alkalmazását. Az áruk szabad mozgására vonatkozó szabályok értelmezésével kapcsolatban a Bíróság először emlékeztetett arra, hogy egyrészt a védjegyhez fűződő jogok a védjegy törvényes jogosultját védik a semmiféle jogcímmel nem rendelkező személyek által történő védjegybitorlás ellen, másrészt pedig, hogy e jog gyakorlása alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a piacok felosztásához és ezáltal sértse az áruknak a tagállamok közötti szabad mozgását. Ezt követően a Bíróság kimondta, hogy a védjegyhez fűződő jogok kizárólagosságára nem hivatkozhat a védjegy jogosultja, megtiltva ezzel olyan áruk valamely tagállamban történő forgalmazását, amelyet egy másik tagállamban azonos eredetű, azonos védjeggyel jogszerűen gyártottak³⁸ (az úgynevezett „eredetazonosság” elmélete).³⁹ E megoldás megerősítésével a Bíróság az 1974. július 3-i Van Zuylen ítélet (192/73, EU:C:1974:72) 14. pontjában pontosította, hogy „bár [az egységes piacon] egy védjeggyel ellátott termék származásának megjelölése hasznos, a fogyasztók erről történő tájékoztatása más, az áruk szabad mozgását nem sértő eszközökkel biztosítható”.

37 Lásd: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet (C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282, 27. pont); 1997. március 20-i Phyttheron International (C-352/95, EU:C:1997:170, 18. pont).

38 Lásd az 1974. július 3-i Van Zuylen ítélet (192/73, EU:C:1974:72) 4. és 5. pontját, valamint a 10–12. pontját.

39 Lásd: Jacobs főtanácsnok HAG GF ügyre vonatkozó indítványa (C-10/89, nem tették közzé, EU:C:1990:112, 7. pont).

42. A Bíróságnak az 1974. július 3-i Van Zuylen ítéletben (192/73, EU:C:1974:72) elfogadott álláspontját – amelyet versenyjogi szabályozás szempontjából megelőlegezett az 1971. február 18-i Sirena ítélet (40/70, EU:C:1971:18, 11. pont), és megerősített a 1976. június 22-i Terrapin (Overseas) ítélet (119/75, EU:C:1976:94, 6. pont) -⁴⁰ az 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359) nem fogadta el. A tényállás azonos volt, azzal az egyetlen eltéréssel, hogy ez alkalommal a HAG volt, amely megpróbálta a Belgiumból származó, HAG védjeggyel ellátott termékeknek a Van Zuylen Frères társaság jogutódja által Németországba történő behozatalát megakadályozni. A Bíróság azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy „az ipari és kereskedelmi tulajdon közötti kapcsolatok területét illetően kialakított ítélkezési gyakorlatra, és a Szerződés – különösen az áruk szabad mozgásának területét illető – általános rendelkezéseire tekintettel szükséges az ítéletben foglalt jogértelmezés felülvizsgálata”⁴¹.

43. A Bíróság miután emlékeztetett a védjegyjog kimerülésének az ítélkezési gyakorlatában kidolgozott elvére, először azt emelte ki, hogy a védjegy – a Szerződés által neki tulajdonított, a torzulásmentes verseny rendszerében ellátandó – szerepének betöltéséhez a védjegynek „szavatolnia kell, hogy az azzal jelölt árut ugyanazon vállalkozás felügyelete mellett állították elő, mint amelyek ezek minőségéért felelős”. Ezenkívül a Bíróság részletesen kifejtette, hogy a védjegyhez fűződő jog sajátos – a védjegy védelméhez az áruk szabad mozgásának alapelve alóli kivételt engedő – célja különösen az, hogy biztosítsa a jogosultnak, hogy az áru első forgalomba hozatalánál használhassa a védjegyet, valamint, hogy e kizárólagos jog pontos hatályának meghatározása érdekében a védjegy alapvető funkcióját kell figyelembe venni, ami az, hogy a garantálni kell a védjeggyel ellátott áru eredetének beazonosíthatóságát, ezzel a fogyasztó vagy végső felhasználó számára biztosítva, hogy azt a máshonnan származó árutól – esetleges összetéveszthetőség nélkül – megkülönböztesse.

44. A védjegynek az eredet megjelölésére vonatkozó funkciója az 1990. október 17-i HAG GF ítéletben (C-10/89, EU:C:1990:359) központi elemmé vált, amelynek alapján a védjegy által biztosított jogok terjedelmét és azok korlátait értékelni kell, holott az 1974. július 3-i Van Zuylen ítéletbeli (192/73, EU:C:1974:72) érvelésének rendszerében a Bíróság csak csekély jelentőséget tulajdonított e funkciónak (lásd a jelen indítvány 41. pontját). E nézőpontváltás vezette arra a Bíróságot, hogy az azonos védjeggyel ellátott hasonló termékek más tagállamban történő forgalomba hozatalához a HAG által adott „hozzájárulás teljes hiányában” a – Németországba történő behozatal elleni fellépés megítélésénél – „meghatározó” elemnek azt a tényt tekintse, hogy e termékeket a HAG-gal „sem jogi-, sem gazdasági függőségi kapcsolatban nem álló” vállalkozás gyártotta.⁴² A védjegyjogosult ezen joga elismerésének hiányában ugyanis a fogyasztók a védjeggyel ellátott termékek eredetét sem tudnák bizonyossággal beazonosítani. A védjegyjogosult azt kockáztatná, hogy „a termék rossz minőségért neki tulajdonítanak, amelyért egyébként semmiféle felelősség nem terheli”⁴³. A Bíróság szerint nincs jelentősége annak a ténynek, hogy a két szóban forgó védjegy eredetileg azonos jogosulthoz tartozott, minthogy „a kisajátítástól kezdődően és közös eredetük hiányában, a saját területét illetően mindkét védjegy egymástól függetlenül betöltötte azt a funkcióját, hogy garantálja, hogy a védjeggyel ellátott termékek egyetlen forrásból származnak”⁴⁴.

45. A Bíróság az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletben (C-9/93, EU:C:1994:261) határozottan szakított az eredetazonosság elméletével.

40 A Bíróság ebben az ítéletben úgy ítélte meg, hogy a Szerződésnek az áruk szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel összeegyeztethető, ha az egyik tagállamban letelepedett vállalkozás – az ugyanezen tagállamban oltalommal rendelkező védjegyre vonatkozó jog alapján – megakadályozza egy másik tagállamban letelepedett vállalkozás azon termékeinek behozatalát, amelyek az utóbbi tagállam joga szerint egy, az előbbi vállalkozás védjegyével történő összetévesztésre alkalmas elnevezéssel bírnak, feltéve, hogy a szóban forgó vállalkozások között nincs versenykorlátozó jellegű megállapodás vagy függőségi, jogi, gazdasági kapcsolat, valamint a *reájuk* vonatkozó jogok egymástól függetlenül jöttek létre.

41 Lásd: 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359, 10. pont).

42 Lásd: 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359, 15. pont).

43 Lásd: 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359, 16. pont).

44 Lásd: 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359, 17. pont).

46. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy tényállása alapvetően abban tért el az 1974. július 3-i Van Zuylen ítélet (192/73, EU:C:1974:72) és a 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359) alapjául szolgáló ügyek tényállásától, hogy a szóban forgó védjegy megosztására nem egy hatósági kényszerintézkedéssel, hanem önkéntes átruházással, egy közbejött csődegyezségi eljárás keretében került sor. Az átruházás az American Standard csoport – amely francia és német „közbenső” leányvállalatai révén az Ideal-Standard védjegy jogosultja volt Németországban és Franciaországban – francia leányvállalatának egyetlen tevékenységi körére vonatkozott. Az American Standard német leányvállalata fellépett az azon védjeggyel ellátott termékek történő forgalomba hozatala ellen, amelynek Németországban maga volt a jogosultja, és amellyel ellátott termékeket Franciaországból importált – ahol azokat a cégcsoport francia leányvállalatát átvevő társaság gyártotta. E forgalomba hozatalt az átvevő társaság egy Németországban letelepedett egyik leányvállalat végezte. Az 1974. július 3-i Van Zuylen ítélet (192/73, EU:C:1974:72) és a 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359) alapjául szolgáló alapügyekkel ellentétben az érintett termékek nem azonosak, csak hasonlóak voltak a védjegyjogosult által Németországban gyártott termékekhez.

47. Az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) indoklásában a Bíróság először is hangsúlyozta, hogy a védjegyeket illetően a nemzeti oltalmak nemcsak területileg eltérőek, de függetlenek is egymástól, és ez a függetlenség magában foglalja, hogy a védjegyhez fűződő jog egy ország vonatkozásában átruházható anélkül, hogy a védjegy jogosultja azt egyidejűleg más országok vonatkozásában is átruházná.⁴⁵ A Bíróság ezt követően a védjegyhez fűződő jog céljára, és a védjegyoltalom kimerülése elvének e jog gyakorlását körülhatároló korlátaira emlékeztetett.

48. Ebben az összefüggésben a Bíróság a hivatkozott ítélet 34. pontjában kimondta, hogy ez az elv „érvényesül, amikor a kiviteli országban és a behozatali országban is ugyanaz a védjegyjogosult, vagy ha ugyan e jogosultak különböző személyek, de közöttük gazdasági kapcsolat áll fenn”⁴⁶, és több olyan helyzetet is megjelölt, amelyekben a hivatkozott elv kerül alkalmazásra, vagyis azon kívül, amikor a védjeggyel ellátott termékeket ugyanazon vállalkozás hozza forgalomba, az az eset is ide tartozik, amikor a forgalomba hozatalra a védjegy egy engedélyese, egy anyavállalat, vagy ugyanazon csoport leányvállalata vagy akár koncesszió kizárólagos jogosultja által kerül sor. A Bíróság véleménye szerint ezekben az esetben közös, hogy a védjeggyel ellátott termékek gyártására *ugyanazon jogalany ellenőrzése mellett*, úgy kerül sor, hogy e termékek szabad mozgása nem kérdőjelezi meg a védjegy funkcióját. E vonatkozásban azt is világossá tette Bíróság, hogy a meghatározó elem a „termékek minősége ellenőrzésének *lehetősége*, nem pedig ezen ellenőrzés tényleges gyakorlása”⁴⁷.

49. Ezen elveknek az egy vagy több tagállamra korlátozott oltalommal rendelkező védjegy átruházására történő alkalmazását illetően a Bíróság kimondta, hogy az ilyen helyzetet egyértelműen meg kell különböztetni attól az esettől, amikor a behozott termékek egy olyan engedélyestől vagy leányvállalattól származnak, amelyre a kiviteli országban a védjegyhez fűződő jogosultságot átruházták. Ugyanis, ahogy a Bíróság kifejtette, „önmagában, azaz mindenféle gazdasági kapcsolat nélkül, az átruházásra irányuló szerződés nem biztosít [...] az átvevőnek eszközöket a forgalomba hozott és az átruházó által védjeggyel ellátott termékek minőségének ellenőrzésére”⁴⁸, és annak alapján úgy sem lehet tekinteni, hogy az átvevő hallgatólagosan hozzájárult ahhoz, hogy ezeket a termékek forgalmazzák olyan területeken, ahol ő még megőrizte a védjegyhez fűződő jogát.⁴⁹

45 Lásd: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261, 26. pont).

46 Ugyanebben az értelemben lásd továbbá: 1997. március 20-i Phytheron International ítélet (C-352/95, EU:C:1997:170, 21. pont).

47 Lásd: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261, 37. és 38. pont) (dőlt betűs kiemelés tőlem). Ebben az értelemben lásd még: 2009. április 23-i Copad ítélet (C-59/08, EU:C:2009:260, 44–46. pont).

48 Lásd: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261, 41. pont).

49 Lásd: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261, 43. pont).

50. E megfontolások alapján és a Bizottság, valamint az importáló társaság által előterjesztett ezzel ellentétes érvek elutasításával, a Bíróság „a piacok izolálása megoldásának”⁵⁰ az 1990. október 17-i HAG GF ítéletben (C-10/89, EU:C:1990:359) megfogalmazott elvét kiterjesztette a védjegyjogok önkéntes megosztásának esetére.

A fenti elveknek az alapügy körülményeire történő alkalmazása

51. A kifejtett elvek fényében kell válaszolni a kérdést előterjesztő bíróság azon kérdésére, hogy a Schweppes jogszerűen felléphet-e az ellen, hogy harmadik fél Spanyolországba – ahol a SCHWEPPES védjegyek jogosultja a Schweppes – a védjeggyel ellátott és az Egyesült Királyságban a Coca-Cola által forgalmazott termékeket importálja.

52. Először is meg kell jegyezni, hogy az alapügyben felmerült körülmények első ránézésre úgy tűnnek, hogy azok – amint azt a Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding is állítja – egyszerűen az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) alkalmazását igénylik.

53. Ahogy ugyanis az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) alapjául szolgáló ügyben, itt is a több államra kiterjedő párhuzamos jogok önkéntes megosztásáról van szó. Emellett megállapítható, hogy a Schweppes International és semmiféle – az említett ítélet 34. pontjában a Bíróság által figyelembe vett – kapcsolatban nem áll egymással. A Coca-Cola az Egyesült Királyságban nem jogosultja, és nem is engedélyese a Schweppes Internationalnak, továbbá a két társaság nem tartozik egy csoportba.

54. A Red Paralela társaságok, a Bizottság, a görög és a holland kormány, a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzéseire reagálva mégis azt kéri, hogy a Bíróság elemzésében lépjen tovább és ismerje el, hogy a Schweppes-nek (mint a Schweppes International, a szóban forgó védjegyek jogosultja engedélyesének) kimerült azon joga, hogy az érintett termékek behozatala ellen – az alapügy sajátos körülményeire tekintettel – fellépjen.

55. Jóllehet az eredményt illetően az álláspontok egybeesnek, az említett érdekelték érvei részben eltérnek egymástól. Míg a Bizottság és görög kormány azt javasolja a Bíróságnak, hogy az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletben (C-9/93, EU:C:1994:261) kifejtett álláspontjának határait az alapügyre tekintettel pontosítsa, a Red Paralela társaságok és a holland kormány lényegileg úgy ítéli meg, hogy az ilyen körülmények mellett történő fellépéssel – a SCHWEPPES védjegyével ellátott, de nem általa gyártott és forgalomba hozott termékek importja révén – a Schweppes és a Schweppes International részéről joggal való visszaélésre került sor.

56. E különböző álláspontok vizsgálata előtt, bevezetésként, röviden foglalkozni kell a Bizottság által írásbeli észrevételeiben hivatkozott azon érveléssel, amely a Bizottság, illetve többek között a Red Paralela társaságok által a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdések kapcsán ismertetett okfejtés mögött húzódik meg. Ezen – a védjegyjogok felaprózása vagy önkéntes megosztása esetében az eredetazonosság elvével történt szakítással szemben használt – érv szerint a párhuzamos oltalmú nemzeti védjegyek pusztán egy részének valamely félre történő átruházása az átruházó által szükségképpen maga után vonja a védjegyek megkülönböztető funkciójának megkérdőjeleződését, amit az átruházó szabad akaratából elfogad, és amelynek következményeit viselnie kell.⁵¹

⁵⁰ Ez az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) 44. pontjában a Bíróság által alkalmazott kifejezés.

⁵¹ Amint arra a Bizottság is emlékeztet, alapvetően erre az érvre alapul a Gulmann főtanácsnok 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletre vonatkozó indítványában (C-9/93, EU:C:1994:48, 92. és 101. pont) a Bíróságnak javasolt azon álláspont, hogy a Szerződés áruk szabad mozgására vonatkozó szabályainak elsőbbséget kell adni az átruházó azon érdekével szemben, hogy – a védjeggyel ellátott termékek saját területén történő forgalomba hozatalának – kizárólagos jogát megőrizze. A Bíróság a 1976. június 22-i Terrapin (Overseas) ítéletben (119/75, EU:C:1976:94, 6. pont), egyebek mellett maga is ezen érvre támaszkodott annak érdekében, hogy igazolja és megerősítse – az önkéntes megosztás esetére is kiterjesztve – az 1974. július 3-i Van Zuylen ítéletben (192/73, EU:C:1974:72) megfogalmazott közös eredet doktrínáját.

57. E vonatkozásban emlékeztetni kell rá, hogy ezen érv határozottan elutasításra került az az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletben (C-9/93, EU:C:1994:261), amelyben a Bíróság kifejezetten kizárta, hogy a védjegy megkülönböztető funkciója – az eredeti jog megosztásából származó – meggyengülésének átruházó általi elfogadása azon kizárólagos jogáról való lemondását jelentheti, hogy az EGT más tagállamába az átvevő által értékesített termékeknek a saját tagállamába történő importálása ellen fellépjen.⁵²

58. Amint ugyanis azt a Bíróság a hivatkozott ítélet 48. pontjában hangsúlyozta, a védjegy funkciója csak egy adott területhez viszonyítva értékelhető. Ennélfogva az a tény, hogy egy területileg korlátozott átruházást követően a védjegy eredetet jelző funkciója a védjeggyel ellátott termékeket fogyasztók egy része számára – azaz azok számára, akik az EGT-n belül egyik tagállamból a másik olyan tagállamba utaznak, amelyben e termékeket különböző vállalkozások gyártják és helyezik forgalomba – gyengülhet, nem szünteti meg az egyes védjegyjogosultak ahhoz fűződő érdekét, hogy nemzeti szinten fenntartsák a kizárólagosságot saját területeiken, annak érdekében, hogy az e területen letelepedett fogyasztók irányában megőrizzék a védjegy megkülönböztető funkcióját.

59. Egyébiránt a fent idézett ítélkezési gyakorlatból jelen indítványra nézve az következik, hogy a védjegyoltalom kimerülése csak a védjeggyel ellátott termékek forgalomba hozatalának szakaszában következik be.⁵³ Ennélfogva, bár igaz, hogy a területre korlátozott átruházás által a párhuzamosan fennálló védjegyoltalmak jogosultja önként mond le arról, hogy az EGT-n belül a védjeggyel ellátott termékeket kizárólag ő hozhassa forgalomba, e lemondáshoz nem köthető semmiféle, a védjegyoltalom kimerülésével járó hatás, mivel az átruházáshoz történő hozzájárulás pillanatában a védjeggyel ellátott termékek értékesítését illetően még semmiféle forgalmazási tevékenység nem történt.

60. Ennek tisztázását követően arra mutatok rá, hogy a Red Paralela társaságok Bírósághoz benyújtott írásbeli észrevételeiben kifejtett érveknek legalább egy része nem teljesen idegen a jelen indítvány 56. pontjában ismertetett logikától.

61. A Red Paralela társaságok szerint azáltal, hogy a Schweppes és a Schweppes International – még a védjegy megosztását követően is – egy, a Coca-Cola megengedő (majdhogynem együttműködő) cinkos hozzáállását, továbbá egy globális, egységesítő SCHWEPPES védjegyet előnyben részesítő magatartást tanúsított, annak *a védjegynek az eredetmegjelölési funkcióját torzította el*, amelyet Spanyolországban használnak, ennélfogva elvesztették azt a jogot, hogy az EGT más államában a Coca-Cola által forgalmazott, a védjeggyel jogszerűen ellátott termékek párhuzamos importja ellen fellépjenek. A Red Paralela társaságok különösen azt a körülményt hangsúlyozzák, hogy a Schweppes és a Schweppes International a vállalatcsoporti politikájukban, kereskedelmi döntéseikben, a vásárlóközönséggel való kapcsolataikban és reklámjaikban arra törekedtek, hogy a védjegy eredetét az Egyesült Királysághoz, azaz ahhoz a tagállamhoz kössék, ahonnan a Red Paralela társaságok által Spanyolországban forgalmazott termékek nagy része származik.

62. A Red Paralela társaságok érvelése, jóllehet megnyerően hangzik, számomra nem meggyőző.

63. Egyrészt, mint fentebb megjegyeztem, a védjegy eredetmegjelölési funkciójának gyengülése, legalábbis az érintett fogyasztók egy része tekintetében, az azonos védjegyhez fűződő párhuzamos jogok területre korlátozott átruházásának elkerülhetetlen következménye. Ez a gyengülés különösen jelentőssé válhat, ha, mint az alapügyben is, a szétaprózott vagy megosztott védjegyjogok hosszú éveken át azonos jogosulthoz tartoztak, és egységes védjegyként jelentős jóhírnevet szerzett. Márpedig, amint azt már lehetőségem volt kiemelni, ebből a várható, de elkerülhetetlen hatásból az átruházásra

⁵² Lásd: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261, 47. és 48. pont).

⁵³ Lásd a jelen indítvány 30. pontját.

nézve nem lehet arra következtetni, hogy az átruházás – a védjegyen fennálló párhuzamos, az átruházás tárgyát nem képező jogok jövőbeli gyakorlását illető, az átruházó által megvalósított – valamiféle korlátozás lenne.⁵⁴ Másfelől az átruházó számára sem írható elő az ilyen hatást aktívan ellentételező magatartás.

64. Másrészt, a védjegy jóhíre, imázsa és megjelenésének ereje, amelyek a védjegy értékének elemeit képezik, a védjegy addigi története során tett bizonyos intézkedésektől és a védjegy eredetétől is függhetnek. Ilyen esetekben, a több nemzeti védjegyoltalommal rendelkező jogosult, aki párhuzamos jogainak csak egy részét ruházza át, megőrzi az egységes védjegy történetére és eredetére hivatkozáshoz fűződő érdeket, amennyiben az számára lehetővé teszi azon megjelölés vagy megjelölések értékének megőrzését, amelyet jogosultsága hordoz. Emiatt számára nem róható fel, ha az átruházást követően – mint a szóban forgó alapügyben is – a termék bemutatása során, a reklámüzenetekben és a fogyasztókkal való kapcsolatokban továbbra is hivatkozik azon védjegy eredetére, amelynek jogosultja továbbra is ő, még akkor is, ha ez az eredet olyan államokhoz köthető, amelyben a védjegyhez fűződő jogok ezentúl a jogokat átvevő felet illetik. Ugyanezen ok miatt neki nem róható fel, ha új védjegyek lajstromozása során az egységes védjegy történetének elemére hivatkozik, amint az a SCHWEPPES védjeggyel ellátott üdítőital feltalálójának aláírását illetően az alapügyben is történt.

65. A fentiekben leírt magatartások – még ha feltételezzük is, hogy alkalmasak a Schweppes által Spanyolországban használt védjegy esetében a spanyol fogyasztók tekintetében a megkülönböztető funkció gyengítésére – illeszkednek e társaságok fő védjegyének megőrzését célzó stratégiába, és nem mutatnak olyan szándékot, amelynek célja főként az lenne, hogy az alapügyben szóban forgó termékek kereskedelmi eredetét (amely egyébként nem tévesztendő össze a földrajzi eredettel) illetően a fogyasztókat megtévezzék. Ebből következően – a Red Paralela társaságok állításával szemben – az, ha e társaságok azért, hogy az oltalomban részesülő, azonos védjeggyel ellátott termékeknek a területükre történő behozatala ellen fellépjenek, bitorlási keresetet indítanak, nem minősül a védjegyhez fűződő jogokkal történő visszaélésnek.⁵⁵

66. Meg kell még jegyezni azt is, hogy – még ha abból indulunk is ki, hogy a Schweppes által Spanyolországban, illetve a Coca-Cola által az Egyesült Királyságban értékesített termékek valóban független forrásból származnak, amely kérdéssel később foglalkozom – a párhuzamos import Red Paralela társaságok által is képviselt liberalizációja csak annak veszélyét növelné, hogy a spanyol fogyasztók tévednek e termékek kereskedelmi eredetét illetően. Márpedig, véleményem szerint, a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése ilyen hatást nem engedhet meg.

67. Meg kell még vizsgálni a Red Paralela társaságok azon állítását, amely szerint a Schweppes International a védjegyhez fűződő jogait oly módon gyakorolja, hogy a különböző tagállamok között önkényes hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, mivel a Coca-Cola által az Egyesült Királyságban értékesített termékek párhuzamos importját bizonyos területeken – ahol ő a SCHWEPPES védjegy jogosultja – lehetővé teszi, míg más tagállamokban, mint például Spanyolországban, nem.

⁵⁴ Lásd a jelen indítvány 57–59. pontját.

⁵⁵ Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogalanyok az uniós jog normáira nem hivatkozhatnak csalárd módon vagy visszaélésszerűen, és a nemzeti bíróságok esetéről esetre, objektív tényekre támaszkodva vehetik figyelembe az érintett személyek visszaélésszerű vagy csalárd magatartását annak érdekében, hogy adott esetben megtagadják velük szemben az uniós jog rendelkezéseinek alkalmazását. (Lásd többek között: 1999. március 9-i Centros ítélet, C-212/97, EU:C:1999:126, 25. pont; 2006. február 21-i Halifax és társai ítélet, C-255/02, EU:C:2006:121, 68. pont; 2007. szeptember 20-i Tum és Dari ítélet, C-16/05, EU:C:2007:530, 64. pont). E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy az ilyen visszaélésszerű gyakorlat bizonyításához egyrészt olyan objektív körülmények együttes fennállása szükséges, ahol az uniós szabályozás által előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére nem valósul meg e szabályozás célja, másrészt pedig egy szubjektív elem, vagyis az uniós szabályozás alapján előnyserzésre irányuló szándék fennállása, amikor mesterséges módon teremtik meg az előny megszerzéséhez szükséges feltételeket – 2012. október 16-i Magyarország kontra Szlovákia ítélet (C-364/10, EU:C:2012:630, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); továbbá 2014. március 12-i O. és B. ítélet (EU:C:2014:135, 58. pont); lásd még: 2014. december 18-i McCarthy és társai ítélet (C-202/13, EU:C:2014:2450, 54. pont).

68. E tekintetben elegendő annyit megjegyezni, hogy kizárólag azon tény alapján, hogy a védjegyjogosult eltűri egy másik tagállamból – hozzájárulása nélkül, harmadik fél által piacra bocsátott, azonos védjeggel ellátott – termékek behozatalát azon tagállamba, ahol ő a védjegyjogosult, nem lehet úgy tekinteni, hogy hallgatólagosan lemondana azon jogáról, hogy fellépjen egy olyan, másik tagállamból származó behozatal ellen, ahol párhuzamosan védjegyjogosult. Egyrésztől ugyanis, amint a jelen indítvány 36. pontjában már megjegyeztem, főszabály szerint a védjegyjogosult hallgatása vagy passzív hozzáállása nem elegendő annak vélelmezéséhez, hogy az azonos vagy összetéveszthető védjeggel ellátott termékek a hozzájárulásával kerültek piacra. Ez annál is inkább igaz, ha az ilyen hozzáállásra egy adott területről származó párhuzamos import általános liberalizációjának alátámasztása érdekében hivatkoznak, amint a Red Paralela társaságok is teszik. Másrésztől, mint azt fentebb, a jelen indítvány 37. pontjában már szintén kifejtettem, a védjegyoltalom csak a védjegyjogosult – hallgatólagos vagy kifejezett hozzájárulása miatt – azon termékek vonatkozásában merül ki, amelyeket illetően hozzájárulását adta. Másodlagosan megjegyzem, hogy az, hogy a Schweppes – annak érdekében, hogy az Egyesült Királyságból származó párhuzamos, bizonyos olyan területekre történő behozatalokat akadályozza, ahol ő maga védjegyoltalommal rendelkezik – jogainak gyakorlásáról lemondott, a kérdést előterjesztő bíróság által részletezett információkra tekintettel nem tűnik szisztematikus jellegűnek és a forgalomba hozatalnak kizárólag egyetlen csatornájára, az internetre korlátozódik.

69. A Red Paralela társaságok által felhozott állítások tárgyalását követően a Bizottság álláspontját kell megvizsgálni.

70. Ez utóbbi szerint a védjegyoltalom kimerülésére nem csak az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) 34. pontjában felsorolt esetekben kerülhet sor, hanem olyan esetben is, ha a párhuzamos oltalmú, azonos védjegyekkel ellátott termékek gyártása és értékesítése – e védjegyek jogosultjai által irányított – *egységes kereskedelmi politikának és stratégiának* van alávetve.

71. Véleményem szerint ez az álláspont érdemes a Bíróság figyelmére.

72. A Schweppes, a Schweppes International és az Orangina Schweppes Holding állításával ellentétben ezen álláspont illeszkedik az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletben (C-9/93, EU:C:1994:261) követett ítélkezési gyakorlat irányvonalába.

73. Jóllehet, az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) szövegéből hiányzik az arra való kifejezett utalás, hogy a védjegyoltalom kimerülése ezen ítélet 34. pontjában felsoroltaktól eltérő helyzetekben is bekövetkezhet, a Bíróság által kifejtett indokolás alapján e felsorolás könnyedén tekinthető egyszerűen csak jelzésszerűnek.

74. Ugyanis, amint arra a Bizottság helyesen rávilágít, a védjegyoltalom kimerülése elvének érvényesüléséhez az említett ítélet által arra az esetre előírt követelmény, ha a behozatali ország védjegyjogosultja nem azonos a védjeggel ellátott termékeket a kiviteli országban forgalomba hozó személlyel, az említett két személy közötti „gazdasági kapcsolatok” fennállására utal.

75. Bár a Bíróság nem határozza meg a „gazdasági kapcsolatok” fogalmát, annak megállapítására szorítkozva, hogy ilyen kapcsolatok az az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) 34. pontjában rögzített három helyzetben – nevezetesen a védjegy használata vagy átruházása esetében, vagy ha a két érintett jogalany ugyanazon csoporthoz tartozik – fennállnak, ezen ítélet indokolásának logikája és a Bíróság által használt nyelvezet e vonatkozásban irányutatást nyújt számunkra.

76. Ez az ítélet, mindenekelőtt terminológiai fejlődést jelent a korábbi ítélkezési gyakorlathoz képest. Míg az ezt megelőző ítéletekben a Bíróság szerint a védjegyjog kimerülése akkor következett be, ha az EGT piacán harmadik fél által forgalomba hozott termékek behozatalának akadályozása e harmadik fél és a védjegyjogosult között fennálló „jogi vagy gazdasági függőségi kapcsolatból” származott,⁵⁶ az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletben (C-9/93, EU:C:1994:261) a Bíróság már szakított ezzel a formulával az egyszerűbb, „gazdasági kapcsolatokra” történő utalással, amely fogalom az üzleti életben a vállalkozások közötti kapcsolatok esetlegesen szélesebb körét fedheti le.⁵⁷

77. E terminológiai fejlődést tükrözi fogalmi síkon a formális követelményről – ahol a védjegyjog kimerüléséhez megkövetelt a védjegy használatának ellenőrzése, amely kizárólag az érintett jogalanyok közötti szoros függőségi kapcsolat (tulajdonosi viszonyok vagy a valamelyik fél feletti felügyeleti vagy irányítási jogkört biztosító, e fél alávetésével járó hatalmi viszonyokat formalizáló szerződés fennállása) keretében gyakorolható – egy inkább tartalmi követelményre történő áttérés, amelyre tekintettel már nem annyira az egymással kapcsolatba lépő jogalanyok kapcsolatának jellege, hanem az a tény számít, hogy e kapcsolatok miatt a védjegy *egységes ellenőrzés* alá tartozik.⁵⁸

78. Márpedig egy ilyen kritérium nem csupán az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) 34. pontjában ismertetett azon klasszikus esetek lefedésére alkalmas, amikor a védjegy használata egyetlen személy (a használatba adó vagy a gyártó) vagy egy gazdasági egységet alkotó jogalany(a csoport) ellenőrzése alatt áll, hanem azon esetekéire is, amikor a használat a behozatali országban és a kiviteli országban két olyan jogosult közös ellenőrzése alatt áll, amelyek mindketten nemzeti védjegyjogalommal rendelkeznek, és amelyek a védjegyhez fűződő jogaik gyakorlása során egyetlen és azonos érdekközpontként járnak el.

79. Ezekben az esetekben, mint az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) 34. pontjában hivatkozott esetekben is, a védjegy egységes ellenőrzés alatt áll, a védjeggyel ellátott termékek gyártása és forgalomba hozatala egyetlen döntéshozó központnak tulajdonítható. Az ellenőrzés ezen egységessége kizárja, hogy az áruk szabad áramlásának korlátozása céljából hivatkozni lehessen a védjegyjogalomról szóló nemzeti jogszabályokra.⁵⁹

80. Így, amennyiben két vagy több, párhuzamos oltalmú védjegy jogosultja – az akár közös eredetű, akár nem közös eredetű megjelöléseik feletti közös ellenőrzés gyakorlása céljából – megállapodást köt, és mindegyikük lemond arról a jogáról, hogy felléphessen a kiviteli országban forgalomba helyezett, védjeggyel ellátott termékeknek a saját területére – a megállapodásban résztvevő valamely másik fél által végzett – importjával szemben, akkor e forgalomba hozatalt a jogosult hozzájárulásával történni kell tekinteni.

81. Mindazonáltal, a védjegyjog kimerülésének bekövetkezéséhez az kell, hogy a megállapodás előírja annak lehetőségét, hogy *közvetlenül vagy közvetve meghatározásra kerüljenek a védjeggyel ellátott termékek, továbbá azok minőségének ellenőrzése*. Ez, az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) 37–38. pontjaiban és az 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359) 13. pontjában a világosan kifejezett követelmény a védjegy alapvető – az azzal ellátott termékek (vagy szolgáltatások) kereskedelmi eredetének jelölésére

⁵⁶ Lásd többek között: 1985. július 9-i Pharmon ítélet (19/84, EU:C:1985:304, 22. pont); 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359, 12. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁵⁷ Megjegyzem, hogy a Bíróság a védjegyekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatában több alkalommal utalt hasonló fogalmakra, amelyek határait rugalmasan kellett kiterjeszteni. Lásd például a „kereskedelmi kapcsolatra” vagy a „különleges kapcsolatra” történő utalást: 1999. február 23-i BMW ítélet (C-63/97, EU:C:1999:82, 51. pont); 2005. március 17-i Gillette Company és Gillette Group Finland ítélet (C-228/03, EU:C:2005:177, 42. pont); a „lényegi kapcsolatra” utalást: 2002. november 12-i Arsenal Football Club ítélet (C-206/01, EU:C:2002:651); 2004. november 16-i Anheuser-Busch ítélet (C-245/02, EU:C:2004:717, 60. pont) vagy a „gazdasági kapcsolatban álló vállalkozás” fogalmát: 2007. január 25-i Adam Opel ítélet (C-48/05, EU:C:2007:55, 60. pont).

⁵⁸ Lásd különösen: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletben (C-9/93, EU:C:1994:261, 39. pont).

⁵⁹ Lásd ebben az értelemben: 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261, 39. pont).

vonatkozó – funkciójához kötődik. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a piacon két vagy több párhuzamos védjegyjogosult által közösen gyakorolt egységes ellenőrzés következtében az említett védjegyfunkciót úgy kell értelmezni, hogy a védjegy által garantálni kívánt eredet nem az adott árukat gyártó felelős vállalkozáshoz, hanem ezen áruk kínálatára vonatkozó lehetséges stratégiákat kibocsátó központhoz kötődik.

82. A fenti, az ellenőrzés céljára vonatkozó pontosítást nem érintve, a Bizottsággal egyetértve úgy vélem, hogy nem zárható ki az, hogy az egységes védjegy területre korlátozott átruházásából fakadóan megosztott, párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultjai – a védjegyoltalom kimerülése elvének alkalmazása szempontjából – „gazdasági kapcsolatban” állónak minősülnek, amennyiben kereskedelmi politikáikat azzal a céllal egyeztetik, hogy a vonatkozó védjegyek használatát közösen ellenőrizzék.⁶⁰

83. Az ezen állásponttal szemben a jelen ügyben előterjesztett érvek álláspontom szerint nem meggyőzőek.

84. Először is, ezen álláspont – az állításokkal ellentétben – nem kérdőjelezi meg az 1990. október 17-i HAG GF ítéletet (C-10/89, EU:C:1990:359) és az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítéletet (C-9/93, EU:C:1994:261).

85. Az ezen ítéletekben elfogadott megoldás ugyanis attól a feltételtől függ, hogy közös eredet hiányában – az átruházást követően – a védjegyek mindegyike betölti-e *önállóan* azt a funkciót, hogy garantálja a védjeggyel jelölt termékek egyetlen forrásból származását.⁶¹ Kizárólag e feltétel teljesülése esetén ismerhető el a védjegy megosztásával létrejött párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultjai védjeggyel ellátott termékek szabad áramlásával szemben történő fellépésének joga (az a jog, amellyel az egységes védjegy megosztásának pillanatában *maga a védjegyjogosult nem rendelkezik*). Márpedig az említett feltétel egyértelműen hiányzik, amikor az átengedő és az átvevő(k) megállapodnak annak érdekében, hogy közösen hasznosítsák védjegyeiket, továbbá olyan kereskedelmi stratégiát fogadnak el, amely egységes védjegyként használt megjelöléseik arculatának megőrzésére és fenntartására irányul a piacon.

86. A szóban forgó esetben érvényesülő védjegyoltalom-kimerülési elv nem csupán egybevágh az 1990. október 17-i HAG GF ítélettel (C-10/89, EU:C:1990:359) és az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélettel (C-9/93, EU:C:1994:261), de még a Bíróság által ezen ítéletekben követett célt is szolgálja, vagyis az áruk szabad áramlása és a védjegyoltalom egymással szemben álló céljai közötti egyensúlyra törekvést. Ahogyan azt a Bíróság az 1994. június 22-i IHT Internationale Heiztechnik és Danzinger ítélet (C-9/93, EU:C:1994:261) 39. pontjában kifejti, a Szerződésnek az áruk szabad áramlására vonatkozó rendelkezéseivel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a védjegyhez fűződő jogokra hivatkozással lehetővé teszi valamely *kizárólagos ellenőrzés alatt álló* védjeggyel ellátott áru szabad áramlásának megakadályozását. A védjegyoltalomnak ugyanis nem célja, hogy a védjegyjogosult számára lehetővé tegye a nemzeti piacok részekre tördelését, és ezáltal a tagállamok közötti esetleges árkülönbségek fenntartását.⁶²

87. Másodszor, nem lehet arra hivatkozni, hogy a megjelöléseik közös kezelésében megállapodó párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultjai között fennálló kapcsolat nem hasonlítható a jogot használatba adó és az engedélyesek, a gyártó és kereskedői, vagy az ugyanahhoz azonos csoporthoz tartozó társaságok viszonyához. Amint ugyanis azt jelen indítványban fentebb már hangsúlyoztam, a védjegy feletti ellenőrzés e kapcsolatokból következő egységessége, nem pedig a kapcsolatok formális aspektusa az, amely a védjegyoltalom kimerülését kiváltja.

⁶⁰ Megjegyzem, hogy 2006-ban hasonló megállapításra jutott a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [fellebbviteli bíróság (Anglia és Wales), (polgári tanács), Egyesült Királyság] a Doncaster Pharmaceutical Group Ltd. kontra Bolton Pharmaceutical 100 Ltd. ügyben, [2006] EWCA civ. 661. A felek között létrejött ügyletre figyelemmel a kérdésben előzetes döntéshozatalra nem került sor.

⁶¹ Lásd: 1990. október 17-i HAG GF ítélet (C-10/89, EU:C:1990:359, 18. pont).

⁶² Lásd többek között: 1996. július 11-i MPA Pharma ítélet (C-232/94, EU:C:1996:289, 19. pont).

88. Vitathatatlanul igaz, hogy a védjegyjogosult közvetlenül vagy közvetve hasznot húz a védjegyével ellátott terméknek az engedélyes, a kereskedő vagy az ugyanazon cégcsoporthoz tartozó társaság által végzett első forgalomba hozatalából, viszont nem ez a helyzet, ha e forgalomba hozatal egy párhuzamosan fennálló védjegy jogosultja végzi. E haszon hiányában pedig vitatható, hogy a forgalomba hozatal a védjegyjogosultat illető oltalom kimerülésének kiváltására ténylegesen alkalmas-e. A „forgalomba hozatal” fogalmára vonatkozó, jelen indítvány 30. pontjában ismertetett ítélkezési gyakorlat, úgy tűnik, ilyen értelemben kiindulási pontot adhat.

89. E tekintetben rámutatok arra, hogy a termék első forgalomba hozatala során történő díj beszédese – az ipari és kereskedelmi tulajdon más tárgyaitól (mint például a szabadalom) eltérően – nem képezi a védjegyre vonatkozó jog speciális célját, mivel annak célja – mint a fentiekben már jeleztem –, hogy „biztosítsa a jogosultnak, hogy az áru első forgalomba hozatalánál használhassa a védjegyet”⁶³. Ebből következően, amint azt Jacobs főtanácsnok a Bristol-Myers Squibb és társai ügyekre (C-427/93, C-429/93, C-436/93, C-71/94 és C-232/94, EU:C:1995:440) vonatkozó indítványának 61. pontjában kiemelte, a védjegyoltalom kimerülése elvének alkalmazása szempontjából nem az számít, hogy a jogosult méltányos díjhoz jut a forgalomba hozatalból, hanem hogy ahhoz hozzájárult. A jelen indítvány 30. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, ennél fogva úgy kell tekinteni, mint amelynek célja inkább azon időpont meghatározása, amelytől kezdődően a védjeggyel ellátott termékek forgalomba hozatalra kerülnek, mintsem a kimerülés *sine qua non* feltételének meghatározása.⁶⁴

90. Harmadszor, különösen a Schweppes állításával szemben, a védjegy területre korlátozott átruházása – mint a védjegyhez fűződő jogok átadásának megengedett rendszere – sem kérdőjeleződik meg akkor, ha, amint azt javaslom, a Bíróság a Bizottság által képviselt álláspontot követné. Az átruházás feleinek ugyanis, a versenyjog szabályainak tiszteletben tartását nem érintve, továbbra is megmarad a lehetősége a saját területeiken történő forgalmazás kölcsönös tilalma mellett az ilyen jellegű további átruházásra, ahogyan az a kizárólagos használat esetében is történik. A védjeggyel ellátott termékek egyik területről a másikkra történő áramlása – az átruházásra irányuló szerződés sérelme nélkül – nem lenne lehetséges, amennyiben a behozatal egy harmadik fél végezné.

91. Negyedszer – és az a legkényesebb aspektus – a Bíróság előtt vita folyik azzal kapcsolatban, hogy a fentiekben kifejtett egyedüli ellenőrzésre alkalmas párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultjai közötti együttműködés meglétének bizonyítása kit terhel.

92. Egyrészt, mivel harmadik fél részéről az ilyen bizonyíték rendelkezésre bocsátása objektív nehézségekbe ütközhet, észszerűnek tűnik az – a Bizottság által is javasolt – szabály, amelynek értelmében főszabályként a párhuzamos importőrt terheli annak bizonyítása, hogy védjegyoltalom kimerülése bekövetkezett.⁶⁵ E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a bizonyítási teher megfordulását a Bíróság különösen elismeri akkor, ha a hivatkozott szabály alkalmazása a védjegyjogosult számára lehetővé tenné a nemzeti piacok szétzúrdolását, és ezáltal a tagállamok közötti esetleges árkülönbségek fenntartásának előnyben részesítését.⁶⁶

93. Másrészről, amint azt a Schweppes csoport társaságai kérik, a bizonyítással kapcsolatban egyértelmű szabályokat kell megállapítani, mivel ellenkező esetben a párhuzamos oltalmú nemzeti védjegyek jogosultjainak hátrányára bizonytalan helyzet jönne létre.

⁶³ Lásd a jelen indítvány 28. pontját.

⁶⁴ Lásd ugyanakkor: Jääskinen főtanácsnok L'Oréal és társai ügyre vonatkozó indítványa (C-324/09, EU:C:2010:757, 47. és 73. pont).

⁶⁵ Lásd: 2003. április 8-i Van Doren + Q ítélet (C-244/00, EU:C:2003:204, 35. és 36. pont).

⁶⁶ Lásd: 2003. április 8-i Van Doren + Q ítélet (C-244/00, EU:C:2003:204, 38. pont), amely azokkal a helyzetekkel foglalkozik, amikor a védjegyjogosult az EGT-ben a termékeket kizárólagos értékesítési hálózat útján helyezi forgalomba.

94. Márpedig, az alapeljáráshoz hasonló helyzetekben túlzás lenne a párhuzamos importőrtől azt megkövetelni, hogy bizonyítsa, hogy a védjegy a behozatali országban és a kiviteli országban egységes ellenőrzés alá tartozik, ugyanakkor neki kell hivatkoznia több olyan konkrét és egybehangzó valószínűsítő körülményre, amely az ilyen ellenőrzés meglétének megállapítását lehetővé teszi. A kérdést előterjesztő bíróság által ismertetett és a jelen indítvány 10. pontjában hivatkozott tényállás körülményei ilyen jeleknek minősülhetnek.

95. A konkrét és egybehangzó valószínűsítő körülmények halmazának birtokában a védjeggyel ellátott termékek területére történő importjával szemben fellépni kívánó jogosultra hárul annak bizonyítása, hogy a védjegy egységes ellenőrzés alá vonása tekintetében semmiféle megállapodásra vagy összehangolásra nem került sor a kiviteli ország védjegyjogosultsággal rendelkező jogalanyával.

96. A nemzeti bíróság feladata lesz, hogy a jelen ügy valamennyi körülményét figyelembe véve – az adott esetben, a párhuzamos oltalmú védjegyek jogosultjai közötti kapcsolatok tisztázása érdekében – az átruházásról szóló szerződés és más arra alkalmas iratok rendelkezésre bocsátását kérje, majd értékelje, hogy a szóban forgó termékeket illetően a behozatali ország védjegyjogosultja jogának kimerülésére vezető feltételek teljesültek-e.

97. E tekintetben fontos emlékeztetni arra, hogy e feltételek csak akkor tekinthetők teljesültnek, ha a védjegy feletti egységes ellenőrzés az azt gyakorló jogalanyoknak lehetőséget ad, hogy közvetlenül vagy közvetve meghatározzák azokat a termékeket, amelyeken a védjegy feltüntetésre kerül, és hogy azok minőségét ellenőrizzék.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válaszok

98. A fenti elemzés alapján véleményem szerint, a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésekre azt az együttes választ kell adni, hogy az EUMSZ 36. cikkével és a 2008/95 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével nem egyeztethető össze az, ha a védjegyjogosultnak a védjegy lajstromozása szerinti tagállam joga által biztosított kizárólagos jogosultságára egy tagállami védjegy használója azért hivatkozik, hogy megakadályozza valamely más tagállamból származó, azonos védjeggyel ellátott termékek behozatalát és/vagy forgalmazását a saját tagállamába(n), ahol ennek a védjegynek (amely korábban azon csoport tulajdonát képezte, amelyhez mind a behozatali ország védjegyjogosultja, mind a védjegyhez fűződő jogok engedélyese tartozik), most egy harmadik, arra átruházással jogot szerző fél a jogosultja, ha – figyelemmel a behozatali ország védjegyjogosultja és a kiviteli ország védjegyjogosultja között fennálló gazdasági kapcsolatokra – megállapítható, hogy ezek a védjegyek egységes ellenőrzés alatt állnak, és a behozatali ország védjegyjogosultjának lehetősége van arra, hogy közvetlenül vagy közvetve meghatározza azokat a termékeket, amelyeken a védjegy feltüntetésre kerül, továbbá azok minőségét ellenőrizze.

Véggövetkeztetések

99. A fenti megfontolások fényében azt javaslom, hogy a Bíróság a Juzgado de lo Mercantil n° 8 de Barcelona (barcelonai 8. sz. kereskedelmi bíróság, Spanyolország) részére a következő választ adja:

Az EUMSZ 36. cikkel és a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével nem egyeztethető össze az, ha a védjegyjogosultnak a védjegy lajstromozása szerinti tagállam joga által biztosított kizárólagos jogosultságára egy tagállami védjegy használója azért hivatkozik, hogy tiltakozzon valamely más tagállamból származó, azonos védjeggyel ellátott termékek behozatala és/vagy forgalmazása ellen a saját tagállamába(n), ahol ennek a védjegynek (amely korábban azon csoport tulajdonát képezte, amelyhez mind a behozatali ország védjegyjogosultja, mind a védjegyhez fűződő jogok engedélyese tartozik), most egy harmadik, arra átruházással jogot szerző fél a jogosultja,

ha – figyelemmel a behozatali ország védjegyjogosultja és a kiviteli ország védjegyjogosultja között fennálló gazdasági kapcsolatokra – megállapítható, hogy ezek a védjegyek egységes ellenőrzés alatt állnak, és a behozatali ország védjegyjogosultjának lehetősége van arra, hogy közvetlenül vagy közvetve meghatározza azokat a termékeket, amelyeken a védjegy feltüntetésre kerül, továbbá azok minőségét ellenőrizze.